

Cirkulärnr: 1997:100
Diariernr: 1997/1702
Nyckelord: Avfall, farligt, renhållning
Handläggare: Staffan Wikell
Sektion/Enhet: Kommunalrättssektionen
Datum: 1997-06-17
Mottagare: Kommunstyrelsen
Renhållning/Avfallshantering
Miljöskydd/Naturvård
Rubrik: Ny förordning om farligt avfall

1997-06-17

*Kommunalrättssektionen
Staffan Wikell*

Kommunstyrelsen
Renhållning/Avfallshantering
Miljöskydd/Naturvård

Ny förordning om farligt avfall

Den 1 januari 1997 trädde förordningen (1996:971) om farligt avfall ikraft. Samtidigt upphörde förordningen (1985:841) om miljöfarligt avfall (FMfA) att gälla. Förordningen om farligt avfall är ett genomförande i svensk lagstiftning av EG-direktivet 91/689/EEG om farligt avfall. Detta cirkulär innehåller information om de viktigaste nyheterna som den nya förordningen innehåller och hur den kan komma att påverka kommunerna.

Beslut om tillstånd för transport, mellanlagring, behandling eller slutligt omhändertagande samt villkor eller föreskrifter som meddelats enligt äldre bestämmelser skall anses meddelade med stöd av den nya förordningen om inte regeringen eller myndighet som regeringen bestämt förordnat annat.

Allmänt

FMfA omfattade endast kemiskt avfall av vissa angivna slag. Den nya förordningen omfattar förutom avfall från kemiska restprodukter även vissa avfallslag från sjukvårdsinrättningar och veterinärverksamhet.

Avfallsdefinition

En annan nyhet i förordningen är en definition av **begreppet avfall**. Med avfall avses enligt 1 § i förordningen:

varje föremål, ämne eller substans som ingår i de kategorier som anges i bilaga 1 till denna förordning och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

Bilagan till vilken hänvisning görs innehåller en uppräkningslista i 16 punkter och i den sista punkten anges att som avfall avses också samtliga material, ämnen

och produkter som inte ingår i någon av de övriga kategorierna. Definitionen överensstämmer med definitionen i EG-direktivet 75/442/EEG om avfall. I Miljöbalksutredningens förslag till ny miljöbalk (SOU 1996:103) föreslås att samma definition tas in i kapitlet om avfallshantering och producentansvar.

Den tidigare indelningen av miljöfarligt avfall i 12 klasser har i den nya förordningen ersatts med en definition i 1 § av **farligt avfall** genom att en hänvisning där görs till en uppräkningslista av avfallsslag i förordningens bilaga 2. Den bygger på motsvarande uppräkningslista i direktivet 91/689/EEG men med vissa tillägg i den svenska förordningen. I uppräkningslistan ingår bland annat farligt avfall från hushåll.

I renhållningslagen (1979:596) (RL) definieras avfallshantering som uppsamling, förvaring, bortforsling och slutligt omhändertagande. I 1 § i den nya förordningen definieras **hantering** som insamling, transport, mellanlagring, återvinning och bortskaffande av avfall. Med **insamling** avses uppsamling, sortering eller blandning av avfall för vidare transport. Med **bortskaffande** avses sådana förfaranden som räknas upp i bilaga 4 till förordningen, bl.a. deponering och förbränning. Med **återvinning** avses sådana förfaranden som räknas upp i bilaga 5 till förordningen, bl.a. återvinning eller vidareutnyttjande av material och biologiska omvandlingsprocesser. Med begreppet **behandling** avses de bortskaffnings- och återvinningsförfaranden som uppräknas i bilaga 4 och 5. I förslaget till miljöbalk har i kapitlet om avfallshantering och producentansvar intagits en likalydande definition av begreppet hantering.

I 8 § finns en bestämmelse om skyldighet för alla som utövar verksamhet i vilken farligt avfall uppkommer att föra anteckningar om årlig avfallsmängd, de avfallsslag som uppkommer i verksamheten och de anläggningar som olika slag av avfall transporteras till. I 9 § finns en bestämmelse om skyldighet för transportörer att föra anteckningar över sin verksamhet och i 10 § en bestämmelse om skyldighet för den som utövar verksamhet i vilken farligt avfall mellanlagras eller behandlas att föra anteckningar om bl. a. avfallsmängder och behandlingsmetoder.

I 19 § i den nya förordningen finns liksom i FMfA en bestämmelse om att med varje transport skall följa ett transportdokument med uppgift om bl. a. avfallsslag och avfallsmängd. Det åligger avsändaren av transporten att upprätta sådant transportdokument.

I 12 § stadgas att farligt avfall som uppkommer i yrkesmässig verksamhet får transporteras på väg **endast** av den som har erhållit särskilt av länsstyrelsen utfärdat tillstånd. Enligt 17 § krävs dock inte tillstånd när den som bedriver verksamhet i vilken uppkommer farligt avfall **själv transporterar** sådant avfall som uppkommit i den egna verksamheten om den avfallsmängd som transporteras under ett år är högst 2 fat (400 l) oljeavfall, 1 fat (200 l) lösningsmedelsavfall, 1 fat (100 l) färg- eller lackavfall och sammanlagt 100 kg övrigt avfall. Undantaget gäller dock inte transport av avfall som innehåller PCB, kvicksilver, cyanid eller kadmium.

Den som avser att transportera sitt avfall själv, i de fall tillstånd ej krävs, skall enligt 18 § anmäla detta till länsstyrelsen. En sådan anmälan skall förnyas vart femte år så länge transportererna pågår.

Generellt undantag från kravet på transporttillstånd och upprättande av transportdokument har gjorts för transporter av avfall som innehåller jordbrukskemikalier, flygaska från oljeförbränning samt vissa typer av smittförande avfall, asbestinnehållande avfall och avfall från förbränning av hushållsavfall. Transport av farligt avfall som uppkommit i yrkesmässig verksamhet men som inte kräver tillstånd skall enligt 21 § anmälas till länsstyrelsen i det län där verksamheten bedrivs.

Reglerna om skyldighet att inneha transporttillstånd innebär att det inte krävs tillstånd för transport av farligt avfall som härrör från hushållen utan sådant avfall omfattas av den kommunala renhållningsskyldigheten i RL.

I 22-30 §§ finns bestämmelser om tillståndskrav för mellanlagring, återvinning eller bortskaffande av farligt avfall. Bestämmelserna innebär endast smärre ändringar i förhållande till vad som tidigare gällt.

Den nya förordningen innebär inte någon förändring vad gäller kommunernas möjligheter att med stöd av 5 § renhållningsförordningen förordna om utvidgat kommunalt renhållningsansvar för transport eller behandling av farligt avfall. Kommunerna kan alltså fortfarande förordna om sådant utvidgat ansvar för detta avfall.

Kommunerna skall enligt 32 § utöva den lokala tillsynen över efterlevnaden av förordningen. En tillsynsmyndighet har rätt att få ta del av sådana anteckningar som avses i 8 - 10 §§.

Om det vid hantering av avfall uppkommit skador på människors hälsa eller miljön till följd av särskilda omständigheter eller om det finns risk för sådana skador, får enligt 34 § en tillsynsmyndighet meddela beslut om tillfälliga åtgärder som är nödvändiga för att förhindra eller förebygga skador.

Frågor med anledning av cirkuläret kan ställas till förbundsjuristen Staffan Wikell, tfn: 08-772 44 36. E-post: staffan.wikell@svekom.se

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalrättssektionen

Håkan Torngren

Staffan Wikell